Raadsvoorstel

Raadsnummer:	2023-038	Zaaknummer:	1417620
Onderwerp:	**Jaarrekening 2022, Kaderbrief en Ontwerpbegroting 2024-2027 Bedrijfsvoeringsorganisatie Valleihopper** De kaderbrief Valleihopper geeft de beleidsinhoudelijke ontwikkelingen weer voor de komende jaren ten aanzien van het vraag afhankelijke vervoer en vormt het kader van de meerjarenprogrammabegroting 2024-2027. De ontwerpbegroting geeft inzicht in de geraamde kosten van Valleihopper vanaf 2024. In de begroting wordt toegelicht de vervoerskosten, de kosten van het callcenter en de kosten van het beheerbureau en een verdeling van de kosten over de deelnemende gemeenten.		

Datum B&W:	18 april 2022	Portefeuillehouder:	Wethouder Windhouwer

Voorstel

1. Kennis te nemen van het jaarverslag- en rekening 2022 van de BVO Valleihopper.
2. Kennis te nemen van de kaderbrief en ontwerpbegroting 2024-2027 van de BVO Valleihopper
3. Geen zienswijzen in te dienen ten aanzien van de ontwerpbegroting 2024-2027 van de BVO de Valleihopper.
4. Het bestuur van de Valleihopper per brief daarover te informeren.
5. De door Valleihopper verwachte meerjarig lagere uitgaven voor vraagafhankelijk vervoer te verwerken in de gemeentelijke begroting.

Inleiding

In de vergadering van 29 maart 2023 is de jaarrekening 2022, de kaderbrief 2024-2027 en het concept van de ontwerpbegroting 2024-2027 door het bestuur van de GR Bedrijfsvoeringsorganisatie (BVO) Valleihopper vastgesteld. De ontwerpbegroting wordt aan de gemeenteraden van de GR Valleihopper aangeboden. Zij worden in de gelegenheid gesteld voor 15 juni hun zienswijzen in te dienen.

Beoogd effect

De ontwerpbegroting geeft inzicht over de kaders en de (financiële) effecten van de uitvoering van BVO Valleihopper. Het betreft een overzicht van de kosten van het beheerbureau, de kosten van de uitvoering van het vraag afhankelijk vervoer en het effect per gemeente. Daarbij is rekening gehouden met de afbouw van de provinciale subsidie, zoals eerder is aangekondigd bij het aanbieden van de begroting 2021 en 2022. De raden van de betrokken gemeenten worden over deze begroting geïnformeerd en de mogelijkheid gegeven hun zienswijzen in te dienen.

Argumenten

1. *Kennis te nemen van het jaarverslag- en rekening 2022 van de BVO Valleihopper.*

Hieronder volgende de belangrijkste ontwikkelingen die plaatshebben gevonden in 2022:

Transitie Regio Foodvalley – BVO Valleihopper

Sinds 1 januari 2021 is het beheerbureau Valleihopper ondergebracht in een Bedrijfsvoeringorganisatie (BVO) en wordt deze in de bedrijfsvoering ondersteund door de gemeente Barneveld. De beoogde

effecten van deze transitie zijn in het voorjaar geëvalueerd d.m.v. een onderzoek. Hieruit kwamen de volgende concrete aanbevelingen:

- Invulling vaste formatie binnen het beheerbureau en aansluiting begroting.
- Versterken samenwerking met financiën en communicatie gemeente Barneveld.
- Reflectie taken, verantwoordelijkheden en rolverdeling beheerbureau en ambtelijke werkgroep.
- Proces klachtenafhandeling bespreken. Voor de aangedragen aanbevelingen wordt een plan van aanpak gemaakt. Deze wordt begin 2023 ambtelijk verder uitgewerkt door de gemeente Barneveld en wordt deze regionaal besproken.

Met deze toelichting en de informatie uit het jaarverslag wordt invulling gegeven aan de eerder gedane toezegging om de raad - een jaar nadat het beheerbureau Valleihopper bij de gemeente Barneveld is gepositioneerd - te informeren over de ervaringen tot dan toe en daarbij ook inzichtelijk te maken wat de kosten van het beheerbureau zijn..

Beëindiging Samenwerking Provincie Gelderland.
Op 3 april 2022 is de samenwerkingsovereenkomst van de provincie Gelderland met de Gelderse gemeenten m.b.t. OV-Vangnet (aanvullend Openbaar Vervoer) beëindigd. Dit heeft gevolgen gehad voor de exploitatie van de Valleihopper. Dit maakt dat de kosten voor de gemeenten toenemen. Er is wel een alternatief gekomen voor het OV-Vangnet, namelijk de Halte taxireis waarmee met aanvullende haltes aansluiting wordt gevonden met het regulier OV.

Volumedaling en kwaliteit.
Net als in 2021 is ook in 2022 het vervoersvolume lager uitgekomen dan verwacht. Het rit percentage komt uit gemiddeld tussen de 60% en de 65% van het aanbestede volume en het volume voorafgaand aan de Coronapandemie. Sinds de pandemie zijn er minder opbrengsten door minder ritten terwijl de vaste kosten gelijk zijn gebleven. Daarbij is terug te zien dat de kwaliteit bij het vervoer onder druk is komen te staan. Dit is onder meer terug te zien in de stiptheid, de maximale omrijdtijden en toename in aantal klachten.

Bij de aanbesteding in 2019 is contractueel vastgelegd dat bij meer dan 20% volumedaling overleg zou plaatsvinden met de contractpartners over tijdelijke compensatie. Deze tijdelijke compensatie, in de vorm van een tariefverhoging, is sinds begin 2020 eind maart 2022 beëindigd. De vraag is bij de vervoerders neergelegd welke maatregelen en/of kosten zij zelf nog kunnen treffen c.q. reduceren. Dat heeft geleid tot een reductie van de totale vaste kosten van 20% naar 30%. Het zesde addendum van april 2022 tot en met december 2022 is hierop aangepast en de financiële gevolgen zijn in dit jaarverslag verwerkt.

Toekomstbestendigheid Valleihopper:
In juni 2022 is in de vergadering van de Bestuurscommissie Basismobiliteit gesproken over het nemen van beheersmaatregelen voor Valleihopper met als doel een toekomstbestendig vervoerssysteem te creëren m.b.t. het Wmo-vervoer. Op 17 oktober 2022 is akkoord gegeven op het uitwerken van drietal beheersmaatregelen:
1. Verhogen van reizigersbijdrage
2. Kilometerbudget vaststellen op 1.500 km (huidig 2.500 km)
3. Laatboekopslag:

Omdat het vervoersvolume vooralsnog laag blijft (60 – 65%) is minder een financiële noodzaak voor de implementatie van de beheersmaatregelen en wordt in 2023 nader onderzocht in hoeverre deze of andere maatregelen nodig zijn in het kader van kwaliteit.

2. *Kennis te nemen van de ontwerpbegroting 2024-2027 van de BVO Valleihopper en bijhorende kaderbrief*

In de kaderbrief zijn de inhoudelijke beleidsontwikkelingen in terug te lezen, de ontwerpbegroting is hierop gebaseerd. Door de daling van het vervoersvolume is de werkelijke vervoersvolume 2022 als nieuw uitgangspunt gekozen. De verwachting is dat het volume met 5% jaarlijks zal groeien. Met behulp van
de eerder vastgestelde verdeelsleutels (declarabele ritten/kilometers en inwoneraantallen voor de beheerskosten) worden de meerjarige bijdragen per deelnemende gemeente bepaald.

Beheersmaatregelen en kwaliteitsonderzoek
De daling van het vervoersvolume maakt ook dat er geen financiële noodzaak is om de hierboven genoemde beheersmaatregelen te nemen maar nader te onderzoeken welke maatregelen passend zijn om toekomstbestendig en kwalitatief goed vraagafhankelijk vervoer te kunnen realiseren. Hiervoor wordt medio 2023 een klanttevredenheidsonderzoek uitgevoerd waarin om meer zicht te krijgen op de oorzaken van de dalende reisfrequentie van de huidige gebruikers.
Verlengen of aanbesteden contracten vervoerders en callcenter.
De huidige contracten met de vervoerders en het callcenter lopen t/m 31 december 2024 met drie keer een mogelijkheid tot verlengen door opdrachtgever met één jaar. Medio 2023 moet een bestuurlijk besluit worden genomen of de contracten verlengd gaan worden of dat ambtelijk een voorbereiding op een nieuwe aanbesteding in gang moet worden gezet

3. *Geen zienswijzen in te dienen ten aanzien van de ontwerpbegroting 2024-2027 van de BVO de Valleihopper.*

De raad kan zienswijzen indienen over de ontwerpbegroting. Deze worden dan meegenomen bij het vaststellen van de begroting. Het betreft een solide begroting waarbij is aangegeven dat wordt toegewerkt aan het bestendigen van de Valleihopper. Daarbij worden de externe ontwikkelingen die van invloed kunnen zijn op de begroting in de gaten gehouden en waar nodig gedurende 2023 de begroting op bijgesteld. Geadviseerd wordt om geen zienswijzen in te dienen.

4. *Het bestuur van de Valleihopper per brief daarover te informeren.*

Het bestuur van Valleihopper wordt per brief geïnformeerd over het raadsbesluit.

5. *De door Valleihopper verwachte meerjarig lagere vervoerskosten voor vraagafhankelijk vervoer (VAV) te verwerken in de meerjarige gemeentelijke begroting.*

De ontwerpbegroting van de BVO de Valleihopper 2024-2027 laat ten opzichte van de vorige begroting 2023-2026 een verwachte daling van de vervoerskosten VAV zien. Dit omdat het werkelijk gedaalde vervoersvolume 2022 als uitgangspunt is gekozen. Daarnaast is het de verwachting dat het vervoersvolume met vanaf 2024 met jaarlijks 5% gaat groeien. Op basis van deze ontwikkeling wordt voorgesteld om de gemeentelijke begroting voor de vervoerskosten VAV vanaf 2023 in lijn te brengen met deze ontwikkeling. Hierbij wordt in de gemeentelijke begroting vanaf 2024 uitgegaan van het prijsniveau/index 2024 (constante tarieven) en niet van de jaarlijks gestapelde prijsniveau/index (variabele tarieven) uit de ontwerpbegroting van de BVO de Valleihopper. De index voor het prijsniveau 2025 en de daaropvolgende jaren wordt in de gemeentelijke begroting in het betreffende begrotingsjaar verwerkt.

Kanttekeningen
Als gevolg van de oorlog tussen Oekraïne en Rusland – waardoor stijging van brandstofprijzen, energie en een hoge inflatie – zijn de kosten binnen alle branches enorm gestegen. Voor de compensatie van deze kosten is in de contracten met de vervoerders en het callcenter de NEA-index opgenomen.

Vanwege de recente ontwikkelingen van de brandstof- en energieprijzen en lonen is de NEA-index voor 2023 op 13,7% vastgesteld. Voor de indexatie van het prijspeil 2022 is in de begroting 2023, zoals die in juli 2022 door de BVO is vastgesteld, nog uitgegaan van een percentage van 2%.

Financiën

Jaarrekening Valleihopper 2022:
Van de door de BVO Valleihopper gemelde meevaller op de vervoerskosten VAV 2022, is al melding gemaakt bij de jaarrekening 2022 van de gemeente Nijkerk.
Een deel van deze meevaller op de vervoerskosten VAV van € 46.000 is in Nijkerk gemeld bij de 2e bestuursrapportage van 2022.
Het totaal van de werkelijke vervoerskosten VAV 2022 is door de BVO Valleihopper vastgesteld op € 315.000.
De (bijgestelde) begroting VAV 2022 bedraagt in de jaarrekening van Nijkerk € 391.000 (€ 437.000 minus € 46.000). Het resultaat van de vervoerskosten VAV 2022 in de jaarrekening 2022 van Nijkerk is € 76.000 positief.

Begroting Valleihopper 2024-2027:
Op basis van de uitgangspunten zoals genoemd is in de kaderbrief en ontwerpbegroting worden per jaar de verwachte lasten en baten bepaald. Met behulp van de eerder vastgestelde verdeelsleutels (declarabele ritten/kilometers en inwoneraantallen voor de beheerskosten) worden de meerjarige bijdragen per deelnemende gemeente bepaald.
Van de verwachte daling van de vervoerskosten VAV in de ontwerpbegroting van Valleihopper, ten opzichte van de huidige gemeentelijk begroting Nijkerk, wordt:

- voor de daling van het verwachte vervoersvolume vanaf 2023 wordt melding gemaakt in de 1e bestuursrapportage 2023; Gezien de uitgangspunten van de ontwerpbegroting Valleihopper 2024-2027 is ook het vervoersvolume voor 2023 lager. Voor de gemeentelijke begroting Nijkerk wordt daarom voorgesteld dit vanaf 2023 aan te passen.
- De prijsindex 2024 van de vervoerskosten VAV (tegen constante tarieven) wordt meerjarig verwerkt in de gemeentelijke meerjarenbegroting 2024-2027 en wordt gedekt uit de beschikbare stelpost prijspeilaanpassingen vanaf 2024.

Hieronder de uiteenzetting van de meerjarige mutatie in de gemeentelijke begroting.

Omschrijving	Bedragen x € 1000					
	2023	2024	2025	2026	2027	Verwerking
Huidige gemeentelijke begroting VAV (Incl. taskforcebesparing)	**467**	**498**	**499**	**499**	**499**	
Mutatie: Meerjarig vervoersvolume VAV	*-102*	*-91*	*-74*	*-55*	*-35*	*1e berap 2023*
Mutatie: Prijsindex niveau 2024 VAV (constante prijzen)	*-*	*22*	*23*	*24*	*25*	*MJB 2024-2027*
Totale mutatie VAV	*-102*	*-69*	*-51*	*-31*	*-10*	
Nieuwe stand gemeentelijke begroting VAV na mutatie	**365**	**429**	**448**	**468**	**489**	

Communicatie
Via de bestuurlijke overleggen in de regio vindt afstemming plaats over de activiteiten die zijn opgenomen in de ontwerpbegroting 2024-2027. De uitvoering wordt via het beheerbureau Valleihopper en door het ambtelijk overleg Basismobiliteit gevolgd en inhoudelijk ondersteund.

Vervolg
Tot 15 juni hebben de gemeenteraden de mogelijkheid om hun zienswijzen in te dienen. De begroting zal vervolgens uiterlijk 15 juli worden vastgesteld en voor 1 augustus worden aangeboden aan de provincie.

Bijlagen

1. Jaarrekening en -verslag 2022 BVO Valleihopper en bijhorende aanbiedingsbrief
2. Kaderbrief Valleihopper 2024-2027 Valleihopper
3. Ontwerpbegroting 2024-2026 BVO Valleihopper en bijhorende aanbiedingsbrief.
4. Conceptbrief van de raad aan de BVO Valleihopper om geen zienswijzen in te dienen.

Burgemeester en wethouders van Nijkerk,

de secretaris,	de burgemeester,
de heer D.J. van Huizen	de heer mr. drs. G.D. Renkema

RAADSBESLUIT

Nummer: 2023-038

De raad van de gemeente Nijkerk;

gelezen het collegevoorstel van 18-04-2023;

b e s l u i t :

1. Kennis te nemen van het jaarverslag- en rekening 2022 van de BVO Valleihopper.
2. Kennis te nemen van de kaderbrief en ontwerpbegroting 2024-2027 van de BVO Valleihopper
3. Geen zienswijzen in te dienen ten aanzien van de ontwerpbegroting 2024-2027 van de BVO de Valleihopper.
4. Het bestuur van de Valleihopper per brief daarover te informeren.
5. De door Valleihopper verwachte meerjarig lagere uitgaven voor vraagafhankelijk vervoer te verwerken in de gemeentelijke begroting.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Nijkerk d.d. 1 juni 2023,

de griffier, de voorzitter,

mevrouw A.G. VERHOEF-FRANKEN de heer mr. drs. G.D. RENKEMA